

Виховний захід

Україна - моя Батьківщина

2 клас

Вчитель початкових класів
Нікопольська гімназія №22 НМР
Наливайко Наталія Вікторівна

2025 рік

Мета: поглибити знання дітей про державні та народні символи України, познайомити з пам'ятками культури та історії нашої держави; розвивати зв'язне мовлення, пам'ять, увагу, сприяти духовному розвитку учнів; виховувати патріотичні почуття, повагу до українського народу, шанобливе ставлення до державних символів, гордість за красу і велич нашої Батьківщини, любов до рідного краю.

Обладнання: карта України, предметні малюнки (державні і народні символи України), дидактичний матеріал (символічний «Паспорт» України), відеоматеріал (запис Гімну України, презентація «Київ – столиця України»), кольорові олівці, фломастери, музичне оформлення.

Хід уроку

I. Вступна частина.

- До нас сьогодні прийшли гості.
Давайте з ними привітаємося.

Привітання.

Вправа «Усмішка по колу».

* * * *

Наше коло, мов сім'я,
Друзі ми і ти, і я.
Посміхнись сусіду зліва,
Посміхнись сусіду справа –
Ми одна сім'я.

* * * *

Ми всі одна сім'я
Єдина ми родина,
У кожному нашій «я» -
Частинка України.

* * * *

(Діти показують рухи)

- Зимового ранку пташки пролітали
Новину повідомляли,
Що до нас гості завітали.
Щоб почути від вас, діти,
Як любите рідний край –
Скарб свого народу.

- Відгадайте:

У всьому світі – кожен зна:
Є Батьківщина лиш одна.
І в нас вона одна – єдина –
Це наша рідна ... (**Україна**)

- Сьогодні ми будемо говорити про
найдорожче серцю кожної людини –
Батьківщину.
- Ось наш український шлях-план, за
яким ми будемо сьогодні
працювати. А допоможуть нам в
цьому мої помічники-науковці:
народознавці, історики.
- І звичайно, ви діти, які готувалися і разом з батьками
працювали над проектом **«Подорожуємо Україною»**.
- Ще ми сьогодні виконаємо практичну роботу. А в кінці
заняття сюрпризи-подаруночки для тих, хто буде гарно
працювати.

II. Основна частина.

- Краєзнавчими шляхами.

- А хто це до нас завітав у гості?
Хто ти, дівчинко, гарненька?

Учениця: **Українка я маленька
Українці батько й ненька.
Українкою я звуся
І тим іменем горджуся.**

- Українка у кошику принесла вам завдання, яке ви виконаєте в кінці заняття. Дякуємо тобі, дівчинко, подивись і послухай як багато наші діти знають про Україну.

Гра «Закінчи речення»

- Наша батьківщина - (**Україна**)
- Столиця України - (**Київ**)
- Найбільша річка України -
(**Дніпро**)
- Територію України омивають моря -
.... (**Чорне і Азовське**)
- Гори України - (**Українські,
Карпати, Кримські гори**)
- Я живу в місті (**Нікополь**)
- Це область (**Дніпропетровська**)

Гра «Відгадайка»

- Сьогодні ми зробимо ще один крок
В країну чудову, в країну відому,
Що нас так чекає й збагачує мову.
- Відгадайте:
 - 1) У всіх людей одна святиня,
Куди не глянь, де не спитай,
Їм красить все їх рідний край...
Нема без кореня рослини,
А нас, людей, без ... (**Батьківщини**)

- 2) Різні в світі є країни,
Різні люди є на світі,
Різні гори, полонини,
Різні трави, різні квіти
Є з усіх одна країна,
Найрідніша нам усім,
То прекрасна ... (**Україна**) –
Нашого народу дім.

Гра «Хто краще про Україну скаже?»

- Україна (Яка?)
*мила, красива,
ніжна, суверенна,
незалежна, сильна,
співуча, весела,
щира, щедра,
гарна, добра,
мирна ...*

Зупинка «Державні символи України»

Гра «Відгадайка»

- Кожна держава має свої національні символи, які люди шанують і бережуть.

1) Знак держави – головний.

Всяк його повинен знати

Воля, слава, сила в нім

- То ж попробуй відгадати? (**Герб**)

2) Синє небо, жовте жито –

Цю святиню знають діти. (**Прапор**)

3) Коли звучить він – всі встають

До серця руку прикладають,

І вголос й подумки співають

І Україну прославляють. (**Гімн**)

- Так, це державні символи України.
- Ось послухайте, що нам підготували наші помічники.
- Перше слово історика.

Історик:

Герб – золотий тризуб на синьому тлі - це символ влади. Це дуже давній знак.

Він зустрічався ще на монетах **Київського князя Володимира**. Нашому гербу – більше тисячі років. У перекладі з німецької, слово «герб» означає «спадщина».

Учень: Знак країни – головний -
Це тризубець золотий.
Він – як сонце в небі синім,
В ньому слава, в ньому сила,
В нім священне слово «**ВОЛЯ**»,
Що рятує від неволі.

Учень: Синьо-жовтий прапор маєм:
Сине – небо, жовте – жито;
Прапор свій оберігаєм,
Він – святиня, знають діти.

Учень: Слова палкі, мелодія вродлива,
Державний гімн ми знаємо усі,
Для кожного села,
містечка, міста –
Це клич один з мільйонів голосів.

Практична робота «Виготовлення «паспорта» України» (Заповнення)

- Діти подивіться ось на цей документ. Це – паспорт.
Він видається громадянам держави.
- У скільки років можна отримати паспорт?
- А що в ньому записується?
(Фотографія, ім'я, по батькові, прізвище, дата народження...)

- Зараз ми спробуємо заповнити символічний паспорт України. Подивіться, що у ньому вже записано
 - Дата народження / День Незалежності
 - Столиця
 - Прапор
 - Герб
 - Гімн

	<p>День народження (День Незалежності) 24 серпня 1991 рік</p> <p>Столиця _____</p> <p>Прапор </p> <p>Герб </p> <p>Гімн Слова Павло Чубинський Музика Михайло Вербицький</p> <p>Ще не вмерла України і слава, і воля. Ще нам, браття молодії, усміхнеться доля. Згинуть наші воріженьки, як роса на сонці, Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці.</p>
--	---

- Хто написав слова?
Павло Чубинський
- Хто написав музику?
Михайло Вербицький
- Хто зможе розказати перші рядочки нашого Гімну – урочистої пісні.
- А що треба домалювати? **Прапор**
- Що означає **жовтий** колір?
- Що означає **синій** колір?
- Треба ще написати столицю нашої держави.

Виконання пісні «Україна - це ти»

- Про Україну є дуже багато пісень.
- Одну з них ми вивчили на уроці музичного мистецтва. Зараз ми вам її заспіваємо.

Пісня «Україна – це ти»

<https://youtu.be/076EyPEVWuU?feature=shared>

YouTube

Україна - це ти. Відеоряд до пісні Тіни Кароль
Музика - Тіна Кароль, слова - Тіна Кароль та Микола Бровченко

Зупинка «Народні символи України»

Народознавчими шляхами

- Майже у всіх народів, окрім державних, є ще й народні символи. Мої помічники, народознавці, приготували повідомлення.

Учениця: **Рушник** – своєрідний символ життєвого шляху, важливий оберіг родинного гніздечка. Кожна господиня намагалася вишити рушник і прикрасити його візерунками, найчастіше червоного та чорного кольорів.

Кожен колір – певний символ.

Білий – священний;
Червоний – колір влади, сили, кохання;
Чорний – колір смутку.

Учениця: **Червона калина** – символ України.

Її вишивали на рушниках, сорочках, скатертинах. Був такий звичай – при народженні в сім'ї дівчинки на її вроду і щасливу долю саджали калину.

В народі кажуть: «**Калина від ста хвороб лікує**». Її дбайливо охороняли і доглядали.

Калина – символ дівочої вроди, краси, кохання.

Учениця: Ще одним символом України є **верба**.

Росте вона понад річками, озерами, ставками, біля криниць.

В народі верба уособлює жіночу долю, смуток.

Без верби і калини – нема України.

Учениця: Український віночок належить до національних символів – оберегів. Дівчата влітку ходили з непокритою головою, обвиваючи її стрічкою. А на свята одягали вінки.

**У віночку нашім
Різнобарвні квіти —
Символ України
І дарунок літа.**

Вінок за народним повір'ям, сплетений із живих квітів, оберігає від злих сил. Він завжди був символом краси і чистоти.

Гра «Відгадайка»

- 1) Кущ, оспіваний в українських народних піснях, символ дівочої вроди. (**Калина**)
- 2) Поширене в Україні дерево, з яким в українських піснях і переказах порівнюють струнких дівчат. (**Тополя**)
- 3) Чим прикрашають голову українські дівчата. (**Вінок**)
- 4) Національний символ України. Матері дають його своїм дітям на щастя, на долю, відряджаючи в далеку дорогу. (**Рушник**)

Фізкультхвилинка

**Виконання танцю
«Україна-вишиванка»**

<https://youtu.be/XRHhivPtRDw?feature=shared>

YouTube

Україна-вишиванка

Катя Бужинская - Україна-вишиванка

Зупинка «Київ – столиця України»

- Відгадайте: Воно відоме в світі,
Каштани в ньому квітнуть,
Будинки тут високі,
Дніпро тече широкий,
Ворота золоті,
Стоять, мов чародії
Віддавна – це столиця,
Столиця – білолиця
- Ну, хто з вас здогадається:
Як місто називається? (**Київ**).
- Так, це Київ – столиця нашої держави. Існує легенда про заснування Києва. Слово народознавцю.

Народознавець: **Київ** – найбільше місто України. За легендою, на високій горі на березі Дніпра князь **Кий** зі своїми братами **Щеком**, **Хоривом** і сестрою **Либіддю** заснували місто. Назвали його **Києвом**. Сусідні гори отримали назви **Хоревиця** і **Щекавиця**. На честь сестри одну з річок назвали **Либідь**.

Перегляд відео «Київ – столиця України»

- Уважно подивіться відео.
 - Головна вулиця – Хрещатик
 - Софійський собор
 - Києво - Печерська лавра
 - Володимирська гірка
 - Майдан Незалежності
 - Андріївська церква
 - Софійська площа
 - Пам'ятники Б. Хмельницькому, засновникам Києва.
- Які історичні місця ви запам'ятали?

Поетична хвилинка

- Щедро оспівана Україна у піснях, віршах, прислів'ях, приказках, легендах, у творах українських письменників.
- Наші дівчата приготували вірші про Україну.

Учениця: Ми спитали журавля:
- Де найкраща земля? –
Журавель відповідає:
- Краще рідної немає!
(П.Воронько)

Учениця: Струмком серед гаю як стрічечка.
На квітці метелик мов свічечка
Хвилюють, маюють, квітують поля
Добриденей тобі, Україно моя!
(П.Тичина)

Учениця: Зацвітає калина,
Зеленіє ліщина,
Степом котиться диво-луна,
Це моя Україна,
Це моя Батьківщина,
Що, як тато і мама, одна.
(Анатолій Камінчук)

Учениця: Красивий, щедрий рідний край
І мова наша солов'їна.
Люби, шануй, оберігай
Усе, що зветься **Україна**.
(разом)
(Ігор Січовик)

Український віночок із прислів'їв і приказок

- Пограємо у гру. Хто говорить прислів'я – отримує віночок.
 - Людина без Вітчизни, як соловей без пісні.
 - Всюди добре, а вдома найкраще.
 - Кожному мила своя сторона.
 - За рідний край життя віддай.
 - Без верби і калини немає України.
 - За морем тепліше, а вдома миліше.
 - Людина без рідної землі, як соловей без гнізда.

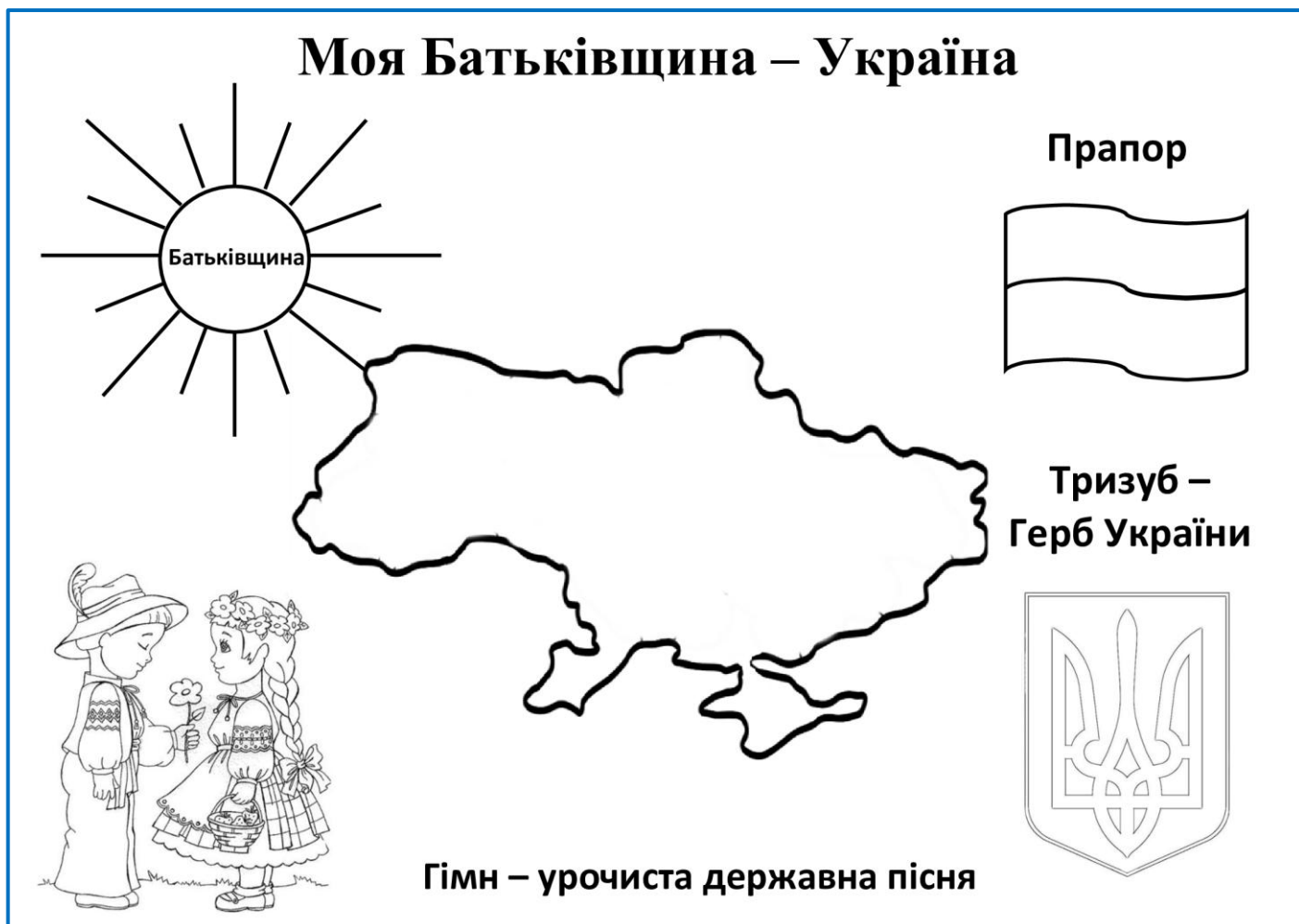
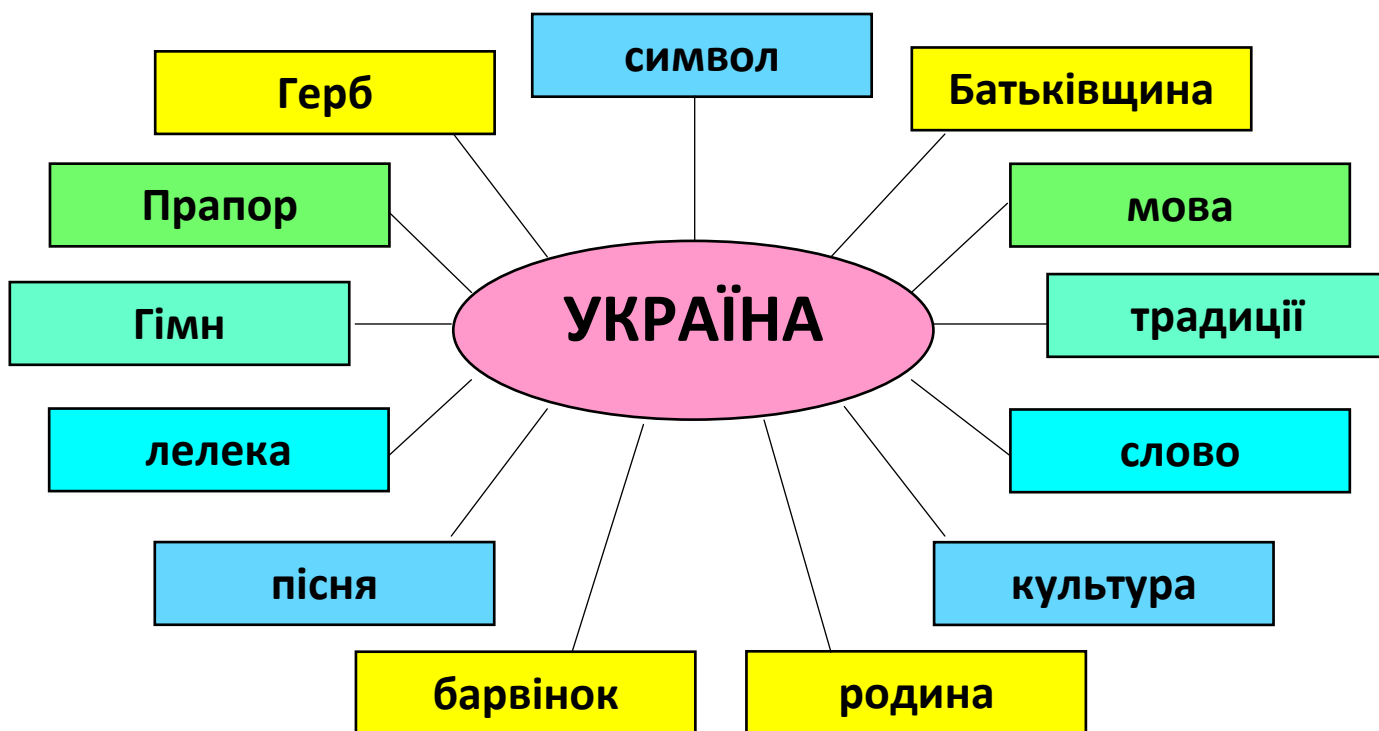
Хвилинка творчості

- Українка принесла вам ось такі віночки. Давайте їх прикрасимо квіточками – символами України.
- Які ви знаєте квіти-символи? (**Мак, волошка, барвінок, чорнобривці...**)
- А мої помічники допоможуть «сплести» символічний віночок навколо нашої Батьківщини.
- Уквітчаємо Україну! У народі кажуть, що віночок – це не тільки краса, а й оберіг, що від біди збереже і добро посилає.

III. Заключна частина

Складання асоціативного куща «Україна»

Вправа «Побажання»

- Що ви хотіли б побажати нашій Україні?
(Добра, миру, перемоги, багатства ...)
- Я хочу завершити наше заняття словами вірша Володимира Сосюри.

***Любіть Україну, як сонце, любіть,
Як вітер, і трави, і води ...
В годину щасливу і в радості мить,
Любіть у годину негоди.***

***Любіть Україну у сні й наяву,
Вишневу свою Україну,
Красу її, вічно живу і нову,
і мову її солов'їну.***

Використана література:

1. Ольга Олійник. "Мова моя калинова", Інституту українознавства Київського університету ім. Тараса Шевченка. К., "Хрещатик", 1993 р.
2. Журнал "Розкажіть онуку" № 30—31 серпень 2006 р. «Поклонись калині».
3. *Макаренко. «Сорочка-вишиванка», серія: Наші обереги, Видавництво «Богдан», 2011р.*
4. *Станіславська «Символи України. Калина». Посібник для вчителя. Інтерактивні форми роботи в позаурочний час.*
5. *Збірка "Народ скаже — як зав'яже: Українські народні прислів'я, приказки, загадки, скоромовки." Упорядник - Н. С. Шумада. Київ, Веселка, 1985р.*
6. *Богдан Новарчук. «Свято в рідній школі. Збірник сценаріїв», 2011р.*
7. *Ангелова Н.В. Живи, Батьківщино! Посібник з народознавства та рідної мови.— Донецьк: ТОВ ВКФ «БАО», 2008 р.*